

LIUTERIO PALIKIMAS

PRAEJUS 450 METŲ NUO MARTYNO LIUTERIO 95 TEZIŲ PASKELBIMO, ATRODO, KAD JŲ AUTORIUS DABAR NE TIK NEBŪTŲ ATSKIRTAS NUO KATALIKŲ BAŽNYČIOS, BET ČIA DAR SUSILAUKTŲ NEMAZOS PAGARBOS...

VYTAUTAS MESKAUSKAS

Užpraeitą savaitę buvo minima 450 metų sukaktis nuo garsių 95 Martyno Liuterio tezių paskelbimo, kurios ilgai nuopopiežiaus autoriteto atskyrė pusėkrikščionių. Toji sukaktis buvo iškilmingai minima Rytų Vokietijoje, nes Liuteris toje teritorijoje gimė, ilgiausiai gyveno ir mirė. Pats Karolis Marksas jį laikė revoliucionieriu, atpalaidavusiu žmogaus kūną iš pančių, bet už tat supančiojusio jo širdį. Atseit, bolševikai tik pabaigė tai, ką Liuteris pradėjo.

Liuterio sukaktį minėjo ne tik viso pasaulio protestantai, bet ir katalikai. Kopenhagos vyskupas Jėzuitas Hans Martensen pareiškė, kad jis sutinka su dauguma

Liuterio tezių, o Washingtono pamokslininkas Harry McSorley pabrėžė, kad jei Katalikų Bažnyčia būtų teisingai pasielgusi, Liuteris ne tik pasiliktų kataliku, bet ko gero taptų vienu didžiausių jos šventųjų. To kie pareiškimai iš katalikų pusės privertė Frankfurter Allgemeine Zeitung su šypsena paklausti: "Ką šiandien turėtų daryti vargšai protestantai, jei jų kūrėjas vėl būtų laikomas kataliku?"

Anksčiau Liuteris buvo pravardžiojamas "blogiausiu kada nors gimusiu žmogumi" (1555 metais), "dvokiančiu ožiu ir nešvariu Belzebubu" ar bent paprasta kiaule. Dar 1904 metais domininkonas Heinrich Suso Denifle Liuterį vadino "šlykščiausiu visų dvikojų". Iki 18 amžiaus katalikų tarpe būta įsitikinimo, kad Liuteris faktinai buvo ne savo tėvo Hanso, bet velnio, su kuriuo savo vyrą apgavo Liuterio motina, sūnus. 99 metams nuo Liuterio gimimo praėjus tėvas Domain Roscius net nustatė, kur tai atsitiko: viešojeirtyje.

Liuterio nesutikimas su popiežium prasidėjo dėl atlaidų pardavinėjimo. Apie tai sukosi jo 95 tezės, kurias kaip dabar nustatyta, jis neiškabino ant bažnyčios durų, bet išsiuntinėjo kitiems dvasininkams. Tik vėlesnėse diskusijose jis nuėjo toliau ir atsisakė pripažinti popiežiaus autoritetą.

Kai per pirmąjį Vatikano Susirinkimą 1869-70 metais vienas iš vyskupų palankiai atsiliepė apie protestantus, jis buvo pavartytas iš kalbėtojo tribūnos kaip "an-

ras Liuteris". Tačiau per II Vatikano Suvažiamą buvo jau pasisavinta daug Liuterio reikalavimų, nors ir nemint jo vardo, kaip gimtosios kalbos vartojimas per pamaldas, Sv. Rašto pirmumas, Kristaus laikymas tikėjimo centru.

Reikia pastebėti, kad Liuteris per savo 63 metų gyvenimą yra nepaprastai daug prisiekęs ir parašęs, toje srityje su juo gali lygintis tik Goethe ir... Leninas. Daugelyje sričių jis sau pats prieštaravo. Jo bendras išsilavinimas, apamai paėmus, nebuvo aukštas, ypač silpnas jis buvo aritmetikoje. Iš kitos pusės, jis sugebėjo paprastai išsireikšti painiuose teologijos klausimuose. Už tat nenuostabu, kad šiandien jo atskiromis citatomis gali džiaugtis ir bolševikai ir katalikai.

Nepaisant to, kad jo sukeltas sąjūdis pradėjo naują erą žmonijos istorijoje, jis pats liko viduramžių žmogumi. Jis tikėjo į velnią, kuris "miegęs arčiau jo negu žmona", laumes ir greitą pasaulio galą.

Bet nepaisant visų jo asmeniškų trūkumų, jis, panašiai kaip popiežius Jonas XXIII, suprato, kad laikai keičiasi ir reikia prieto keitimosi prisitaikyti. Tokiu būdu jo dažnas žodis pasidarė signalu permainom. Pats, nepalikęs gilesnio rašiško palikimo, jis verčia ir šiandien juo rūpintis įvairiausių pažiūrų mokslininkus. Šiandien apie jį daugiau rašoma negu Kristų.

Bet jei šiandien Liuterio tyrinėtojas katalikas Albert Brandenburg ragina protestantus 450 metų sukakties proga aiškiai pasakyti, ko jie šiandien norėtų, tienet neturi tokio organo, kuris galėtų tai suformuluoti (protestantai neturi savo visuotino suvažiamimo), nors šiandien daugelis jų, kaip ir katalikai, jaučia, kad skubiai reikia naujos reformacijos.

Lietuvos gen. konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis spalio 15 d. Chicagoje simboliniai prakasė žemę naujojo padidinto Jaunimo centro statybai. Ta proga gruodžio 3 d. įvyksta metinė Jaunimo centro vakarienė, o statyba prasidės ateinančią pavasarį. Šalia konsulo matome Jaunimo centro dir. kun. J. Kubilių. Viršutinėje nuotraukoje jaunimo organizacijos su vėliavomis žemės prakasimo iškilmėse. Lietuvių Foto Archyvas

PLEČIAMAS JAUNIMO CENTRAS

Spalio 15 d. Chicagoje, dalyvaujant dvasiškams, oficialiems lietuvių pareigūnams, organizacijų atstovams ir kelių šimtų lietuvių būriui, buvo prakasta žemė naujam, padidintam Jaunimo centrui. Statyba prasidės ateinančią pavasarį, o naujieji rūmai turės būti baigti rudenį ir tai bus dovana Lietuvos nepriklausomybės 50 metų sukakčiai atžymėti, nes iš naujųjų rūmų švies kultūrinė

šviesa išsivijos jaunimui ir visiems lietuviams.

Dabartinio Jaunimo centro praplėtimas jau keli metai kai buvo būtinas. Apie tai ne kartą teko užsiminti ir Dirvoje, kai mudu su vėlioiniu Alb. Valentinu praejusiu metų rudenį išlandžiojom visus Jaunimo požemius ir radome juos tirštai perkrautus kultūrinėmis vertybėmis. Tada šaukte šaukėmės į visuomenę prašydami padėti tėvams jėzuitams. Lietuvių visuomenė, aukštai vertindama jėzuitų toleranciją ir nuopelnus bei Jaunimo centro reikšmę, vėliau pradžiai sudėjo apie 65-70,000 dol. Tai graži pradžia. Š.m. gruodžio 3 d. vėl įvyksta metinė Jaunimo centro vakarienė ir ta proga dovanoms leidžiamas automobilis ir visa eilė kitų brangių daiktų. Tikimasi, kad ši vakarienė ir dovanos statybos fondą padidins iki 150,000 dol. ir tai jau bus užtektina suma statybos pradžiai. Bendrai, visa statyba atseis apie 300,000 dol.

Kas gi tilps naujajame, padidintame Jaunimo centre? Į tai atsakė jėzuitų provinciolas kun. Br. Markaitis žemės pra-

kasimo iškilmėse:

"Visi žinome, kiek šioje vietoje sutelkta lietuviškos kultūros turto. Jis gausėja ir turiniu ir apimtimi. Bet jam reikia tinkamos vietos. Mums visiems didžiulė pareiga įparodyti kitiems ir parodyti pačiu išpuodingiausiu būdu, nes improvizacijos periodas turėtų baigtis, kad tiek Amerika, tiek kitos etninės grupės pripažintų tiek mūsų laimėjimus, tiek mūsų kūrybinį dvasingumą, tiek užtarnautą dėmesį Lietuvos laisvei ir lietuviškajai bendruomenei Amerikoje..."

Angliškame leidinyje, išleistame Jaunimo centre įvykusio įvairių tautų dainų ir šokių festivalio proga, tas pats jėzuitų provinciolas jau rašo, kad jų statomas naujasis kultūros centras tarnaus visai Chicagos pietų vakarų daliai, atseit ir amerikiečiams... Atrodo, kad lietuvių pinigais statomas kultūros centras ne lietuviškos išlaikymui ir lietuvių kultūrinio vertybių prieglobsčiui, bet kaip vieša vieta tos miesto srities gyventojų socialiniam ir organizaci-

(Nukelta į 2 psl.)

-- Trūksta tik kelių mažų dalių. Bet sekančiam jubiliejui bus atstatytas!

IŠ VISO PASAULIO

* PIRMASIS laisvojo pasaulio ukrainiečių kongresas įvyks New York'e lapkričio 16-19 dienomis. Ukrainiečiai visuose kontinentuose turi tvirtas ir veiklias organizacijas, daugiausia Amerikoje (čia priskaitoma 2 mil. ukrainiečių). Bendras toks viso pasaulio ukrainiečių atstovų seimas iki šiol nepavykdavo sušaukti. Kongrese numatyta svarstyti kaip efektingiau ir viešiau būtų galima pagelbėti pavergtai ukrainiečių tautai ir jos išsilavinimo iš komunistinės vergijos siekiams.

* MINNEAPOLIO miesto latvių veikėjai jau 9 metai kaip turi pastovius pusvalandžius vietos televizijos stotyje. Artėjant Baltijos valstybių 50 m. nepriklausomybės sukakčiai, visu šteptimu ruošiamos specialios programos, kuriose bus įterptos ir trumpos paskaitos apie komunistų užmačius Baltijos kraštuose. Paskaitas skaitys ir diskusijose dalyvaus įvairių tautybių atstovai. Jų tarpe tik nematyti lietuviškų pavardžių.

Specialios televizijos programos bus pradėtos lapkričio 6 d. Viso jų bus 5.

* CENTRALIZUOTOS VADOVYBĖS vaizdą R. Kintijoje bando išlaikyti senieji generolai, savo įtaka kariuomenei bandydami gelbėti tą didžiulį kraštą nuo visiškos suirutės. Pastaruoju metu Mao nebeturįs įtakos į krašto valdymą. Cnetralizuotos vadovybės įspūdžiui palaikyti su generolais artimame ryšyje veikia premjeras Chou En-lai.

* Maskvoje jau numatyta 1968 metų biudžeto apimtis. Nustatytos ir "respublikų" biudžetų sumos. Lietuvai numatyta vienas milijardas ir 20 milijonų rublių. (Latvijai 690 milijonų, Estijai — 473).

TIESA (1967/239) aiškina: "Pabaltijų Lietuva turi didžiausius darbo jėgos resursus, didesnę dirbamos žemės plotą"... Tai paaiškinimas ne tik kodėl biudžetas didesnis, bet ir kodėl Lietuva Maskvai reikalinga. (E)

Plečiamas

J. Centras...

(Atkelta iš 1 psl.)

niam gyvenimui, kur lietuvių kultūrinės vertybės sudarys tik dekoracinį foną.

Skelbiant tokius dalykus amerikiečiams, nepasitikėjimo banga sukelia lietuviuose, kurie, kaip skaičiai rodo, nesigali aukų jėzuitų užmojams. Iš netolimos praeities matyti, kiek daug lietuviško turto, priklausiusio parapijoms ar vienuolijoms, jau išslydo iš lietuvių rankų. Kai jėzuitų provinciolas taip šneka, baisu, kad kartais neatsirastų nepasitikėjimas ir lietuviams jėzuitais, kurie bent iki šiol buvo verti didžiausios pagarbos.

Bet, išsikalbėjus su kitais lietuviais jėzuitais, jie tą provinciolą mintį griežtai atmetė. Juk jų egzistencija, kaip atskiro lietuvių jėzuitų vieneto, yra tam, kad jie tarnautų tik lietuviams ir lietuvybei. Tad ir naujasis Jaunimo centras šimtaprocentiniai tarnaus tik lietuviams ir lietuvybei, o amerikiečiai pavieniai lankytojai ar ekskursijos galės lankyti rūmus kaip lietuvių kultūros muziejų.

VI. Ramojus

HELP WANTED MALE

MACHINISTS

THE
CLEVELAND
PNEUMATIC
Tool Co.

3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS
Corp.

MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components

KELLER-
HYDROTEL
Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL
BORING
MILLS

TURRET
LATHES

GAP TURRET
LATHES

ENGINE
LATHES

MILLING
MACHINES

RADIAL
DRILLS

NUMERICAL
CONTROLLED
MACHINES

GAUSITE GERĄ VALANDINĮ
ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.
OR CALL

341-1700

for an interview convenient
for you.

An Equal Opportunity Employer

Viešnagė Šveicarijoje

E. ČEKIENĖ

Lėktuvas iš Zuericho pakilo skridimui į Šveicarijos sostinę Berną. Saulei šviečiant, gėrėjomės Alpių kalnų snieguotomis viršūnėmis ir slėnių žaluma. Saulės apšviesti kalnai ir jų viršūnės tvyska rausvuose spinduliuose tartum auksu nubarstytos.

Pranešimas pasirošė, nes už kelių minučių bus Bernas ir lėktuvas leisies žemyn. Kai užsidedus diržą, susitvarkius rankoje nešiojamą lagaminą vėl pažvelgiau žemyn pro langą, saulė jau buvo aptraukta tamsiai pilku debesų šydu ir kalnai tik protarpiais, lyg tamsūs šešėliai, nepasirodydavo pro retėjančią miglą.

Lėktuvo vadovybė vėl pranešė: lėktuvas leidžiasi Zuericho aerodrome. Kur, kur, -- keleiviai nesusigauja, vienas kito klausinėja, manydami, kad nenugirdo, ke liom kalbom pranešinėjant nesuprato, kol išgirdo, jog atskridus į Berną užėjo audra ir tarp kalnų mažame aerodrome buvo pavojinga leistis, todėl sugrižom atgal į Zuerichą ir visi keleiviai prašomi tuojau eiti į laukiantį autobusą, kuris nuves į gelžkelio stotį ir iš ten traukiniu į Berną.

Tas keleivių perkrautymas buvo atliktas labai tvarkingai ir greitai. Stotyje jau laukė traukinys su rezervuotu l-mos klasės vagonu visiems lėktuvo keleiviams ir rezervuotos vietos restorano vagone atsigaivinti.

8 val. vakaro išlipom

Šveicarijos sostinės Berno stotyje. Tamsu, lietus vėl lynoja. Išėję iš stoties apie pusvalandį stovėjome, kol gavome taksį, nes tiek daug keleivių, kad policijatvarko statydama visus į eilę laukti. Sulaukę eilės vykti į "Hotel Savoy" paduodame jo adresą. Bevežant skaitliukas pakilo ligi dviejų su puse frankų. Vietos kainomis tai nemaža suma. Bet rytą išėję apsidairyti žiūrime, kad nuo mūsų viešbučio gelžkelio stoties nuotolis 3 minučių kelio pėsčiam, o mudu vien taksį laukdami pusvalandį prastovėjome...

Čia ir viešbutyje buvo kiek skirtingiau nei kituose kraštuose. Rytą išeinant ilgu koridorium beveik prie kiekvienų durų stovi išrikuotos batų poros. Paryžiuje buvo specialiai įruoštas batams valyti kampelis su visais reikalingais įrankiais didžiuliam vonios kambary, o Vokietijoje, viešbučio koridorių stovėjo elektrinė batų valymo mašina. Matyt, Šveicarijoje darbo jėga pigiausia.

Iš keturių mūsų lankytų kraštų viešbučiuose įrengtų radijo, nei vienas neprilygsta Šveicarijai. Visą parą groja ar kalba nepaprastai aiškiai, švartu balsu, lyg šalia tavęs stovintis žmogus kalbėtų, švelniausi muzikos tonai girdėti. Jokių trukdymų nei barškėjimų, jokių zirzimų ir aplamai didelis pasirinkimas programų kelio-

mis kalbomis. Visą laiką gali klausyti vien operas ar klasikinę muziką.

Žinoma, Šveicarija ir patiko labiausiai. Klimatas, švara, gyvenimo tempas, natūralumas, žmonių ramumas, gamtos grožis.

Bernas -- žydintis miestas. Visas mūrų palanges ir balkonus puošia įvairiaspalvės gėlės, tartum gambiausio gėlininko ranka visos apšodintos ir labai rūpestingai prižiūrimos. Švei-

carai, matyt, nepaprasti gėlių mėgėjai, nes ir miesto centre du kart savaitėje vykstančiam turguje daugiausia vežimų stovi su gėlėmis ir turgui baigiantis jie būna beveik tušti.

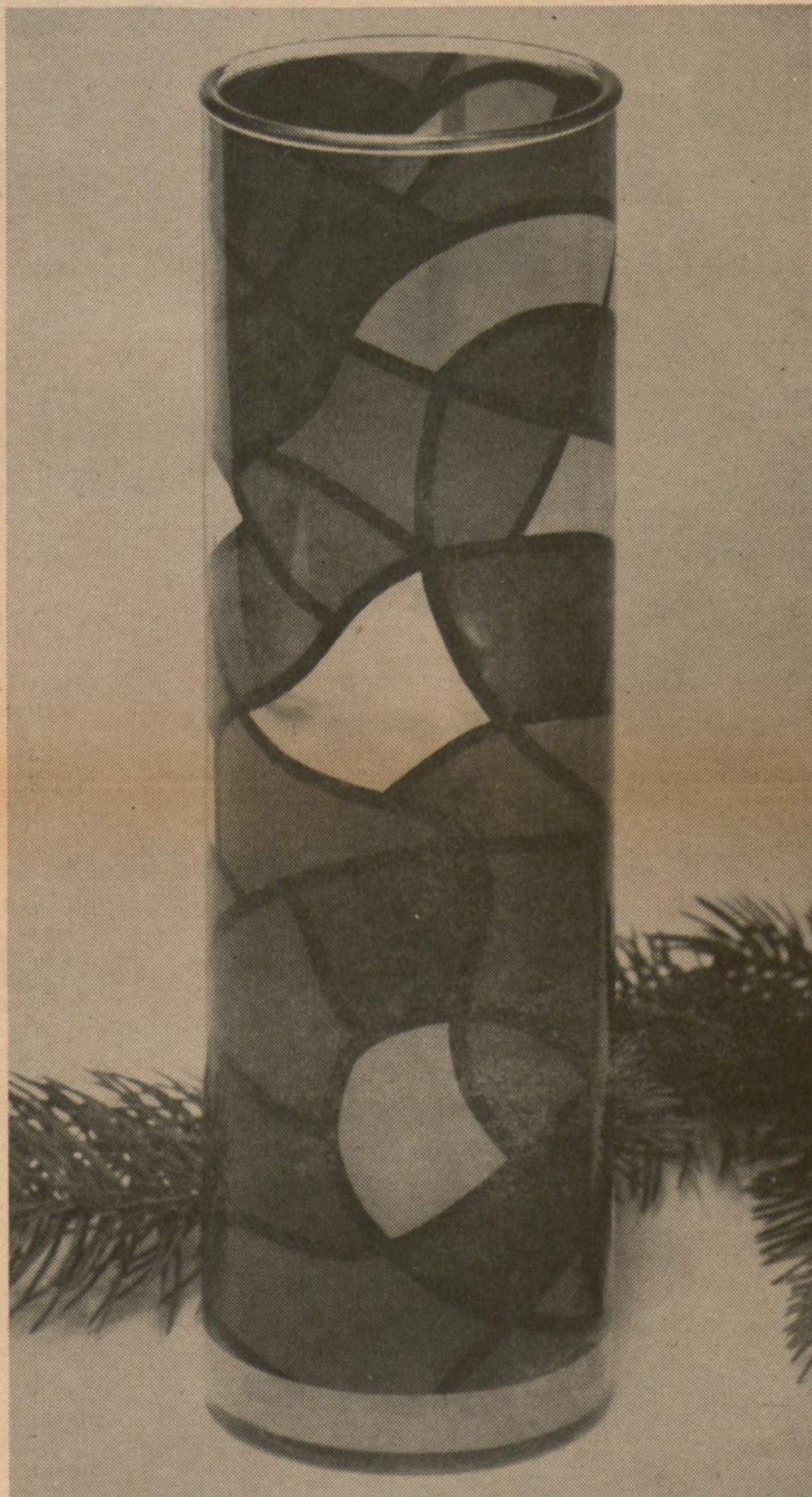
Miesto herbas yra meška, todėl prie upės "Arras" yra laikomos kelios didelės meškos, kurias lankytojai šeria morkomis ir džiau-giasi pataikę meškai tiesiai į žiotis.

Berno miestas labai senas ir šveicarai tuo didžiuojasi, visas senienas brangina ir saugodamos ir labai rūpestingai prižiūrimos. Švei-

liniai, nors jie ir trukdo susisiekti.

Skirtingi ir daug praktiškesni nei čia Amerikoje jų vedybų papročiai. Jaunoji prieš vedybas paleidžia sąrašą daiktų, kuriuos ji norėtų gauti dovanų. Kiekvienas pasirašo, ką jis pirks. Tokiu būdu nepasikartoja iš kelių asmenų viena dovana.

Na ir čia, Alpių kalnų papėdėje, tame gėlėse paskendusiam mieste, gyvena 10 lietuvių, iš kurių ilgiausiai čia gyvenęs dr. Albertas Gerutis su žmona, Lie-tuvos Pasiuntinybės Patarėjas.

(TOKIO DYDŽIO ŽVAKIDĖ)

Dovana nemokamai jūsų
šventėms praskaidrinti

ATIDARYKIT NAUJĄ KALĖDŲ KLUBO SĄSKAITĄ

ši Bayberry-Scented papuošta žvakidė bus jūsų gauta nemokamai iš Society National Bank. Kad ją, tokią gražią ir puošnią, gavus, reikia tik įstoti į Society Christmas Club. • Pradėkite į tą klubą indėlius dėti dabar, kad švenčių išlaidoms pinigų turėtumėt kitais metais. Taupykit tik po \$1, \$2, \$5 ar \$10 kas savaitę. Sustokite bet kuriame iš Society's 22 skyrių naujos 1968 Christmas Club sąskaitos atidarymui. Ir gaukite Bayberry dekoruotą žvakidę nemokamai.

Society NATIONAL BANK
OF CLEVELAND

FEDERALINĖS DEPOSITŲ APRUDOS BENDROVĖS NARYS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

CLEVELAND, Ohio

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Komunistinė meškerė

"Rusija kursto, vadovauja ir padeda finansiniai prieš-amerikoniškoms ir prieš-karą demonstracijoms visame pasaulyje -- įskaitant ir JAV", savo lapkričio 13 d. laidoje rašo US World & News Report. Komunistai siekia, rašoma žurnale, ne tik išstumti JAV iš Vietnamo, bet ir juodinti jų reputaciją užsienyje. Tokių išvadų esą priėję Vakarų saugumo organizacijų atstovai, surinkę duomenis iš paskutiniųjų demonstracijų tokiuose miestuose kaip Londonas, Paryžius, Buenos Aires, Sydney.

Visų tų demonstracijų kurstyme Vakarų saugumo sluoksniai išžiūri pagrindinį lūžį sovietinėje taktikoje. Sovietai, esą, priėję išvados, kad karinėmis priemonėmis Vietname amerikiečių neįveiksi be tiesioginio Sov. S-gos ir R. Kinijos karinių pajėgų užangžavimo. Taigi, belieka tik silpninti Amerikos pasiryžimą karui tęsiantis.

Iš surinktų duomenų matyti, kad demonstracijų organizavimas pavestas įvairiomis priedangomis užsislėpusioms organizacijoms, kurioms vadovauja kompartijos centro komitetas Maskvoje. Tų organizacijų veiklos pagrinduose glūdi norai sudaryti t.v. "populiarią frontą" nusistatymams prieš karą ir Ameriką kurstymui.

Tikrumoje įsakymai eina per t.v. Pasaulio Tautos Tarybą (kuriai įkūrė Maskva) ir jos skyrių Vienoje.

Bendrai, tiek ankstyvesnės demonstracijos, tiek naujai organizuojamos, stebėtinu būdu vis sutampa su Maskvos propagandinės kovos planais.

Žurnale atskleisti faktai nėra didelė naujiena. Apie juos ne kartą buvo rašoma ir kituose žurnaluose. Būdinga tik tai, kad demonstracijų metu pasirodo tų komunistų inspiruotų organizacijų galia ir sugebėjimas į savo eiles įtraukti žmones, kurie ten neprivalėtų priklausyti. O jų atsiranda ne tik pasauliečių, bet ir dvasiškių, įtakingų ir neįtakingų žmonių tarpe.

Kaip matome, komunistai skiria didelę reikšmę propagandinei kovai. Tą kovą jie daro net karinės kovos antrininke. Ir negali sakyti, kad neatsiektų jiems pageidaujamų rezultatų. Jiems žymia dalimi padeda žmonių naivumas, ignorancija ir komunistų metodų nepažinimas.

Mums rašo

PATRIJOTŲ KELIU

Praejo 22-ji metai, kurių bėgyje didelė lietuvių tautos dalis išskeliavo į "nepaprasto grožio kraštą", iš kurio niekas nebegrižta. Tuo laikotarpiu lietuvių tautapatyrė tokių milžiniškų nuoskaudų, kokių ji nebuvo patyrusi nuo pat savo įsikūrimo Nemuno upyne. Deja, tos nuoskaudos nešibaigs, kol komunizmo doktrina ir jos surobotėję vykdytojai nebus su-triuškinti, kol komunizmas nebus išrautas su šaknimis ir nušluotas nuo žemės paviršiaus.

Su komunizmu negalima sugyventi, kaip negalima sugyventi su vėžiu, kuris ilgai nepapliauna net ir stipriausią organizmą. Kas iki šiol tai tiesai buvo aklas, tepamato jos šviesą tuoju: geležinė siena aptvertos tautos negali būti išlaisvintos kitaip, kaip tos uždangos sunaikinimu.

Žinios, kad Lietuvoje likęs tautos branduolys tebėra tvirtos dvasios, kad tėvų žemėje dar tebėra likę didvyrių, kovojančių prieš pavergėją, neturėtų sukurti mūmyse iliuzijų, kad lietuvių tauta įstengs išlikti gyva, nežiūrint, kaip il-

Kovotojai čia ir Lietuvoje...

P. Gandras Dirvoje, rašydamas apie J. Gaidelio "Daną", rado progos vienu kitu sakiniu pa-siiaipyti iš mano knygos "Kritusieji už laisvę", skirtos lietuviams partizanams, kad ji greit buvusi išpirkta ir t.t... Ne autoriaus tai nuopelnas, o mūsų neužmirštamų laisvės kovotojų - partizanų, kurių žmonės nepamiršta iki šių dienų ir, tikėkim, nepamirš ir ateityje. O kol veiksniai ar kiti kvalifikuoti asmenys nesiėmė istorijon grimžtančių mūsų partizanų kovų tyrinėti ir žuvusiųjų registruoti, tyliai pasiryžau savo poilsio valandas kaip in-

dividualus asmuo tam skirti. Taurių lietuvių kūrėjų -- poeto St. Santvaro ir komp. J. Gaidelio naujosios simfoninės kantatos "Kovotojai" proga (ji bus atlikta Chicago Operos rūmuose vasario 19 d., minint Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukaktį) buvau pasižadėjęs lietuvių spaudoje paskelbti vieną kitą straipsnį apie lietuvių partizanų kovas pokario dešimtmetyje, dokumentuotą naujais faktais ir autentiškais žiniomis. Juk naujoji tautinė "Kovotojų" kantata su nuostabiais lyrišku poeto St. Santvaro tekstu ir originalia bei modernia komp. J. Gaidelio muzika skirta tiems, kurie per 50 metų paguldė galvas vienoje ar kitose aplinkybėse gindami Lietuvos laisvę. Besiklausant minimos kantatos, ją palydint simfoniniam orkestrui, kiekvieno klausytojo mintyse prisikels dešimtys pažįtamų pavardžių, kurių kaulai dūli Lietuvos žemelėje ir kurių dar nėra oficialiuose Lietuvos didvyrių sąrašuose, bet kurie turės būti įamžinti deramose vietose, Lietuvai vėl atgavus laisvę. Dabar sugrįžkime į Dubysos - Mituvos apylinkes ir pasiklausykime, ką kalba vyrai, 1951 m. kovoję Lietuvos partizanų eilėse.

DVIEJŲ PARTIZANŲ MIRTIS PRIE JUODAIČIŲ

Niūri 1951 m. rudens diena. Juodaičių apylinkės partizanų vadas Petras Andrikis ir jo padėjėjas Antanas Povilaitis abu vidutinio didumo ūkininkų sūnūs iš Pagrmačio kaimo, Girkalnio vls., išlenda iš miško pačioje Juodaičių palaukėje. Užšnekintas lauką beariąs ūkininkas pakviečia pietų. Partizanai pakvietimą priima.

Vietiniai komunistai ir Kėdainių, Raseinių bei Kauno apsk. NKVD ir striba sekė Andrikį nuo Seredžiaus. Vietinio sekėjo įspėti, NKVD ir stribų daliniai iš visų pusių sodybą apsupo. Andrikis ir Povilaitis bandė iš apsupimo prasiveržti, de-ja, abu krito kulksvaidžių kryžminėje ugnyje.

Tik už kilometro į dangų stiebėsi baltas Juodaičių bažnyčios bokštas, kur Andrikis ir Povilaitis praleido gražiausius ankstyvos jaunystės metus. Andrikis žuvo eidamas 28-tus me-

tus ir Povilaitis 27-tus.

Petras Andrikis partizano dienas pradėjo tik bolševikams sugrįžus Lietuvon. Pirmiausia sunaikino kelias bolševikų plėšikų grupes, kurios naktimis siautė apylinkėse. Ypač didelę gaują išvaikė Mišiūnų kaime. Kad sustabdžius vietinių bolševikų siautėjimą, Andrikis išsiuntinėjo išpėjamus raštus. Nepaklausę naktimis buvo išperiami į vandenį pamirkyta virve. Juodaičių komjaunuolėms jis su draugų pagalba nukirpo trumpai plaukus. Iš stribų atiminėjo ginklus ir plakė virvėmis. Tiems, kurie pradėjo vartoti ginklą, partizanai atsimokėjo tuo pačiu.

Petras nebuvo žiaurus, bandė sudrausti tuos, kurie naudojo žiaurias priemones prieš bolševikų pataikūnus. Partizaną Jenšerį išmetė iš savo dalinio už komunistų šeimos išžudymą prie Miališkių. Petras išpėjimais išgelbėjo nemažą šeimų, kurias kiti partizanai, įtardami be pagrindo, norėjo nužudyti.

Septynių metų laikotarpyje jis daug kartų kovėsi su NKVD daliniais arba išvaikė stribus. Daug bolševikų sunaikino, pats vis išlikdamas gyvas, ir staiga, netikėtai pasirodydavo už keliasdešimt kilometrų. Čia prie Ariogalos, prie Veliuonos, Raseinių, net prie Lydavėnų -- kitame apskrities gale.

Bolševikams sunaikinus jo tėvus ir seserį, Petro veikla dar pagyvėjo. Įsiutę bolševikai ir jų pataikūnai per naktis spietė pasalas pakrūmiais, prie sodybų, bet Andrikis vis išvengė jų pinklių iki 1951 m. rudens.

Abiejų žuvusių partizanų kūnus enkavedistai smarkiai sužalojo ir nuvežę išmetė Girkalnio rinkoje, kur jie išgulėjo dvi dienas. Po to naktį slapta užkasė Girkalnio žvyruobėse.

Tik už puskilometro nuo partizanų Andrikio ir Povilaitio žuvimo vietos, sekančio kaimo lauke pirmosios bolševikų okupacijos metu žu-

vo Juodaičių Pavasario kuopos steigėjas, nuolatinis pirmininkas ir orkestro narys Antanas Gudžiūnas. Jis buvo pirmasis partizanas pasi-priešinęs ginklų, kai NKVD bandė jį suimti.

Toks tai žiaurus čia atskleistas dviejų lietuvių partizanų likimas. O jų keliu į mirtį juk išskeliavo per 30,000 lietuvių, jaunų, tvirtų ir trokšusių gyventi. Bet jie tėvynės laisvės idealą statė aukščiau už savo gyvybes.

St. Santvaro -- J. Gaidelio "Kovotojų" kantatoje, K. Bradūno - D. Lapinsko "Mare" atskambės jų vardai ir jų kančios kelias. Tegū amžina garbė šviečia Andrikams, Povilaitiams, Gudžiūnams ir visiems kitiems, kurie krito ilgoje ir dar vis nesibaigiančioje laisvės kovoje.

VL.Rm.

ORGANIZACIJŲ VADOVYBIŲ IR JŲ KORESPONDENTŲ DĖMESIUI

Dar kartą norime atkreipti organizacijų vadovybių ir jų korespondentų dėmesį, kad rašant korespondencijas Dirvai atsižvelgtina į tai, jog pranešimai apie ruošiamą balių, šokių vakarą ar pan. parengimą, yra apmokami skelbimais. Kad ir kronikos žinutėje siekiama įtaipinti tokį pranešimą reikia papildyti adresu, kam siųsti šaukiamą.

Ateityje į tai neatsižvelgus tokios korespondencijos nebus talpinamos.

Pranešimai apie ruošiamus organizacijų rengimus privalo pasiekti redakciją ne vėliau kaip savaitę iš anksto.

Į pareiškimus, jog parengimai rengiami kultūriniais ar labdaros tikslams remti, nebus atsižvelgiama, nes vargu ar yra parengimų, rengiamų kitokiems tikslams.

Už tokius pranešimus apmokėti reikalauja kiti lietuvių laikraščiai. Nenorėkite išimties iš Dirvos. Keliais doleriais iš baltaus ar parengimo pelno paremsite savąją spaudą.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

PLANINGAS TAUPYMAS

- P pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visus taupymo sąskaitas.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

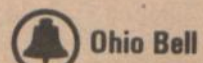
PASKOLOS

perkant namus daromos ilgiems terminams ir prieinamais nuosimčiais mėnesiniais išsimokėjimais.

DĖL INFORMACIJŲ KREIPKITES

NORIT
PAŠTO
INFORMACIJOS?Bendrus tarifus ir
taisykles...
ZIP Code informaciją...

YRA KNYGOJE

Šalia jūsų telefono...
Nėra nieko iškalbingesnio

V. RATO PARODA NEW YORKE

Praeitą rudenį per New Yorką pravažiavo dail. Leonas Urbonas, atkylęs iš Australijos čia parodyti savo meno. Jo paroda vyko Quantas (Australijos oro linijos) galerijoje 5 Ave. Dabar lėktuvų bendrovė savo galeriją uždarė.

Dar pavasarį norėta toje pačioje galerijoje surengti ir dail. Vaclovo Rato kūrinių parodą, nes kovo mėnesį čia pasirodė jo dukra balerina Ramona Rataitė, atvykusi svečiuotis pas tetą Niną ir Antaną Daunorus. Ji tuoj pradėjo studijuoti galimybes surengti tėvelio kūrinių parodą New Yorke.

Kokios tos galimybės, -- visi mes žinome. Mes nepriklausome vienai tautai, kuri kontroliuoja visą meną ir laiko beveik visas galerijas. Neturime ir stambių turtingų žmonių, kurie domėtųsi menu ir būtų įtakingi. Tad dukros bandymai surasti galeriją Manhattene nuėjo niekais. Negelbėjo nei Australijos pasiuntinybės, konsulai. Dukra tik tiek pasiekė, kad New Yorko

Moderniojo Meno muziejus susidomėjo V. Rato kūryba. Visi šioje parodoje kūriniai buvo per-

das. Teko sustoti tikties lietuviška visuomene ir surasti tokią salę, kuri būtų ir patraukli ir jau-

VACLOVAS RATAS

Paukštis

žiūrėti muziejaus ir su jais susipažinta.

Nuomoti kokią galeriją Manhattene nebuvo joms prasmės. Galerijos brangios, rengėjai turės padengti nemažas išlai-

ki.

Talkon atėjo naujai išrinktas skautų globos komitetas, kuriam pirmininkauja Eugenija Butkienė. Komitetas pasiūvė parodą globoti, atlikti visus ruošos darbus ir sukviesti žmones pasižiūrėti tų retų ir gražių kūrinių, kurie atkeliavo per Ramųjį vandenyną, kad čia parodytų, kaip lietuviai kuria anoje tolimoje Australijos žemėje.

Parodoje bus išstatyta 42 kūrinių, atlikti įvairiomis technikomis. Visi jie didelio formato. Vieni raižyti faneros lentose, kiti linoleume, gipse. Kiti atspausinti nuo stiklo.

Didžiausia kūrinių dalis bene bus visai nauji, sukurti šiai parodai. Tai dar kvepia dažais, dar alsuoja Australijos vasaros oru (ten dabar vasara!). Grupė darbų siekia ir praeitį -- bent keletą metų atgal. Dalis kūrinių -- spalvota. Spalvos skaisčios, žėrinčios.

Kas prisimena V. Rato ankstybuosius mažo formato medžio raižinius, tas dabar nustebęs, nes Ratas visai pasikeitė, -- jis, kaip ir dera ratui, -- pasisuko moderniojo meno linkme. Anksčiau buvus racionali kompozicija dabar išlaisvėja ir virsta spontanišku pasisakymu, kūrybiniu žaismu. Bet V. Ratas niekada nepraranda nuovokos. Jis visada buvo esetas, formospuoselėtojas. Toks ir dabar išliko: jis nuosaikus ir kartu modernus, kultūringas ir patrauklus. Jis dekoratyvus, bet vis dėlto gilus ir šiltas. Su koku jausmu jis vaizduoja tokius abstrakčius motyvus, kaip gintaras, visatos fragmentas. Viskas ten sukas ir virpa, gyvena didele įtampa ir savotišku džiaugsmu.

V. Ratas grafiką studijavo Kauno Meno mokykloje pas prof. Adomą Galdiką, kuris dabar gyvena New Yorke. Vėliau grafikos studijas gilino Florencijoje, Venecijoje, Romoje.

Kai kiti suko į Paryžių, jis susidomėjo senosiomis meno tvirtovėmis. Ir kodėl? Manding, kad nulėmė jo pomėgis puoselėti formą. Paryžius užvirė kraują, pripylė naujų idėjų ir naujų vėjų, kėlė formos primi-

tyvizmą. Visai to neturėjo anos Italijos mokyklos. Jų praeitis buvo tokia didelė, kad ji nustelbė dabartį. Tų miestų meno turtai šešėliuote šešėliavo modernizmui. Tad nenuostabu, kad vienuose lietuvių dailininkuose, kurie studijavo Italijoje, pasiliko didelis dėmesys formai. Visi jie techninio švarumo ieškotojai, studijuoją iki detalės kompozicinius klausimus. Tai dailininkai, virtuozai. Pradėjęs savarankų kūrybinį kelią, dail. V. Ratas turėjo daug kantų ir daug techninio kruopštumo. Jis raižė medį krūpščiai, atbaigdamas jo smulkias detales. Jo pirmieji raižiniai dažniausiai vaizdavo gamtą, ieškojo jos sintezės ir gilesnės išraiškos.

Australijoje jis pasiūkaitė, -- atsisakė nuosunkių technikų ir mažų formatų. Pasinaudodamas lengvesnėmis technika, jis išaugino paveikslą jėgą ir sukūrė vi-

sai naują stilių. Šiuose paveiksluose apstu Australijos motyvų, joga gamtos, apstu ir abstrakto, bet juos visus jungia lietuviškas švelnus lyrizmas. Taip ir jauti, kad juos sukūrė lietuvis, sėdėdamas karštoje saulėje, žiūrėdamas į keistus egzotiškus paukščius, o savo sieloje ilgėdamasis Lietuvos.

Paroda įvyks lapkričio 11-12 dienomis Kolumbo vyčių salėje (Columbian Lounge) 86-22 85 Street, Woodhavene. (Toje salėje jau buvo poeto Putino minėjimas). Salė yra visai nauja ir gražiai įrengta.

Šeštadienį, lapkričio 11, paroda lankoma nuo 4 v. iki 8 v., sekmadienį nuo 2 val. iki 8 v. Oficialus parodos atidarymas bus sekmadienį 3 val. Apie dail. V. Rato kūrybos kelią kalbės Paulius Jurkus. Skautams globoti komitetas visus svečius pavaišins kavute.

A. T.

VACLOVAS RATAS

Vaizdas 7

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribaushas
Executive Secretary

4³/₄%

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

Viešėdami Chicagoje pirkite naujoje modernioje

PARAMA- MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE
2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

ČIA GĖRIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Asbach Ufalt Import. Brandy ... 5th — \$5.19	6. May Wine Imported
2. M. & Moore 5 years old	From Germany ... 5th — \$0.98
86 proof Whiskey ... 5th — \$3.19	7. Imported 5 Star Greese Brandy 5th — \$4.98
3. Cointreau Liqueur & Brandy ... 5th — \$4.95	
4. Chateau De PARAMA	
New York State Shamp. ... Bot. — \$2.98	
5. French Bordeaux Wine ... 5th — \$0.98	

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

PO DVIDEŠIMT METŲ

BENEDIKTAS ZABIELA

(6)

Specialiai paruoštais dviem traukiniais dypukai skrodė per Victorijos valstijos laukus, pusiaukeyje sustodami pietums. Pavakariais atvyko į Bonegilos stovyklą. Savo pastatais ir išplanavimu stovykla buvo visai panaši į pirmąją. Po susitvarkymo prasidėjo anglų kalbos pamokos. Vieniems tai buvo įdomu, kitiems kančia. Nors Aldona rodė nepaprastus gabumus anglų kalboje, bet tarė angliškus žodžius skambėdavo lietuviškai. Lionė nedėjo jokių pastangų -- kaip reikės, tai ir išmoksiu -- sakydavo ji. Kol kas dar nereikia. Danguolė daug skaitė ir rašė, bet būdama kukli niekada nebandė kalbėti. O po poros savaičių mokslą visai sumaišė pati stovyklos vadovybė, išduodama vyrams ir moterims po rūbų eilutę.

— Ką?! — šaukė Aldona, — argi mes dėvėsime tokius ilgais sijonais! — Ir vienos į kitas pažiūrėjusios, trumpino, kol rūbai ir moterys buvo nebeatpažįstamos.

Danutės ir Vido susitikimai būdavo daugiau atsitiktiniai, negu planingi. Kai Danutė ir Algis graužėsi nežiną, kur ir kaip toli pakliūs vienas nuo kito į darbus, Vidas sutikęs ją vis ramindavo:

— Kur tu tik nepakliūsi, aš tave visvien rasiu.

Pripuolamas Algio šaltumas ir tokie drąsūs Vido pareiškimai kartais sukdavo Danutei abejojimų. Tik judrus stovyklos gyvenimas neleisdavo nei vienam iš jų

ilgiau galvoti arba daryti ilgus, nieko nepramatančius išvedžiojimus. Štai ir vėl naujiena! Į darbus paskirstymo sąrašai jau iškabinti! Jie netelpa skelbimų lentoje, todėl išklijuoti per visą barako sieną.

Nedaug jaudinosi Vidas praeitą naktį pralošęs kortomis penkis šilingus ir Herlito anglų kalbos vadovėlį. Kad su Algiu reikės būti kartu, mintis jį kankino. Sąrašuose pažymėta -- Watsonia plytų fabrikas. Kur ta Watsonia? Mergaitės beveik visos į Heidelbergo ligoninę. Kur tas Heidelbergas? Ko Vidas, pasiskolinęs iš esto žemėlapių rado Watsonią, Algis su Danute pasikeitė adresais. Galvodami, kad tai bus koks šimtas ar dar daugiau mylių. Ir pradėjęs pirmiesiems išvažinėti, stovyklos tvarka pa-iro visiškai.

Stotys ir stotelės bėgo pro vagonų langus. Nusibodus į jas žiūrėti, Algis įsigilino į anglų kalbą, skaitydamas ir pasižymėdamas nesuprantamas vietas. Tuo metu Vidas skaitė stotis, kiek pravažiuota ir kiek dar liko. Kai traukinys privažiavo Heidelbergo stotį, jis kone sušuko.

Dar apie dešimtį minučių traukiniui pasitrąkčius, pasirodė ir plytinių kaminai, paskui ir didelis Watsonia užrašas. Sušnypštęs traukinys sustojo. Nemikliai nuo ilgos kelionės išvarę dypukai kilo nuo suolų nešini daiktus, siekinosi su juos pasitikti atvykusiais atstovais.

Praslinkus porai dienų į Heidelbergą atvyko dypukės. Danutės grupė pateko visos kartu: Aldona, Danguolė ir Lionė. Nors jau buvo gerokai po karo, bet ši ligoninė dar ligonių. Visur jaučiama kamštis. Tiek ligonių palatose, tiek personalo patalpose buvo vietos stoka ir pilna laikinų įrengimų. Pastatas, kuriame įsikūrė dypukės, nebuvo tam tikslui statytas, o tik laikinai pritaikintas. Nuo gatvės atskirtas tankių krūmų gyvatvore. Per vidurį platus koridorius, vienoje koridoriaus pusėje keli didoki kambariai ligoninės archyvu. Antroje pusėje ne-

maža salė, prausykla ir išvietės. Visi pastato langai, išskyrus mergaičių salę, turėjo storas geležines grotas. Salės langų grotos išimtos. Priešakinės durys buvo prie pat laikinai padarytų vartų, pro kuriuos be pertraukos įvažinėjo ir išvažinėjo lengvos ir sunkios mašinos, pristatydamos prekes į ligoninės sandėlius.

Tokioje salėje apgyvendintos dypukės nebuvo patenkintos, tik ligoninės vadovybei paaiškinus, kad toks patvarkymas tik laikinas -- nusiramino. Nuo gyvenamos patalpos iki savo darbo vietų mergaitės turėjo vaikščioti gana toli. Pirmomis dienomis tik palydovių padedamos rasdavo savo darbo vietas.

Po keliolikos saulėtų dienų Vidas nudegė gražiai saulėje. Dažnai žiūrėdamas į veidrodį džiaugėsi savo odos spalva. Kitaip atsitiko Algiui. Jo oda nudegė nevienodai, nosies galas nusilupo, pasidarė raudonas. Veidrodžio vengė. Gavęs iš Danutės laišką niekam nesipasakjo. Kad Algis žinojo kaip toli buvo Heidelbergas nuo Watsonijos, Vidas nepagalvojo. Pravažiuojant pro Heidelbergą matė jį skaitant anglų kalbos vadovėlį. Dabar gavus pirmąją algą, ir pasijutęs daug saugiau stovinčiam ant savo kojų, Vidas pasuko Heidelbergo kryptimi. Gerokai pavaiškstinėjęs apie ligoninės rajoną ir paklausinęs, atsidavė ties vartais, kurie pagal aiškinimus turėjo būti čia. Deja, didelis užrašas, kad šunims ir vyrams įėjti draudžiama, jam buvo neaiškus. Manė nesuprantąs pakankamai angliškai. Šaligatviu ateinančio vyriškio žingsniai atkreipė Vido dėmesį. Ir kai jis pamatė ateinantį Algį, netverdamas pykčiu sušuko:

— Tai ką?! Lyg šuo pradėdi sekioti paskui mane!

— Nusiramink, tiek tau, tiek man priklausau, — nesisiaudindamas atsakė Algis.

(Bus daugiau)

• Jonas Čeriauka, senosios lietuvių imigrantų kartos veikėjas, šiomis dienomis susilaukė 90 m. amžiaus.

Sukaktuvininkas vis dar tebesidomi lietuvių ir vietos visuomeniniais reikalais, skaito spaudą ir... karts nuo karto atžygiuoja į Lietuvių Klubą susitikti savo senų draugų.

LIETUVOJ MIRĖ
J. PREMENECKAS

Lapkričio 3 d. gauta žinia iš Lietuvos, kad Alytuje mirė Jonas Premeneckas, inž. Juozo Premenecko gyv. Clevelande, tėvas. Palaidotas Alytaus kapinėse.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

HELP WANTED MALE

Experienced spot-welder for heating registers and grills. Steady work.

Apply at
CLEVELAND REGISTER
AND GRILL MFG. CO.
3188 E. 80 St.
Cleveland, Ohio 44104
(120-122)

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS
CLEVELANDE

Šeštadienis,

1967 m. lapkričio mėn. 11 d.
Šv. Jurgio parapijos salėje.

1. Oficialioji dalis.
2. Meninė dalis:

- a. p. solistė I. GRIGALIŪNAITĖ, akompanuoja p. G. KARSOKIENĖ.
- b. J. KAZĖNO vadovaujama jaunimo grupė.

Stalai po 10. Muzika, baras, bufetas.

Pradžią 7:30 val. vak. Įėjimas 6 dol.

L. V. S. RAMOVĖS CLEVELANDO
SKYRIAUS VALDYBA

Sekmadienis,

1967 m. lapkričio 12 d.

Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje 10:30 pamaldos už mirusius ir į Sibirą išvežtus karius ir šeimos narius.

Visos organizacijos pamaldose prašomos dalyvauti su vėliavomis.

Po pamaldų, 12 val. Lietuvių salėje įvyks paskaita, gen. št. pulk. J. RAPŠIO, tema: "Vokiečių aviacija 2-jo karo metu".

CLEVELANDO SKAUTAI IR SKAUTĖS
PRADEDA SUKAKTUVINIUS METUS

Š.m. lapkričio 1 d. LSS pradeda švęsti savo sukaktuvinius metus. Pirmasis Lietuvos skautų ir skaučių būrelis įsistatė Vilniuje, 1918 metais lapkričio 1 d. Esame auksinio jubiliejaus išvakarėse. Švenčiame ne vien tik Lietuvos skautų sąjungos, bet kartu ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo akto paskelbimo auksinį jubiliejų. Kiekvienas skautas ir skautė šiais metais turi dėti visas pastangas tapti tobulesniais savo organizacijos nariais. Atlikdami sąžiningai visas savo pa-

reigas, būsime ne vien tik tvirtesni lietuviai, bet kartu ir pasididžiavimas savajam skautybės sąjūdžiui.

Pilėnų tunto skautai, talkinant Neringos tunto sesėms, ruošiasi šį savaitgalį pradėti sukaktuvinius metus.

Penktadienį, lapkričio 10 d. Tėvynės Garsų Radijo bangomis bus paskelbtas LSS vadovybės žodis pradedant sukaktuvinius metus. Neringos ir Pilėnų Tunto atstovai šia proga taip pat padarys trumpus pranešimus.

Šeštadienį, lapkričio 11 d. į Clevelandą atvyks ta LSB vyriausias skautininkas s. Vl. Vijeikis. Skautų ir skaučių vadovai šeštadienį po pietų turės progą susitikti su LSB vyr. skautininku ir išsikalbėti įvairiais klausimais. Vieta ir laikas bus pranešta atskirai.

Sekmadienį, lapkričio 12 d. visi skautai ir skautės su savo vienetų vėliavomis, dalyvauja 10:30 val. ryto pamaldose, šv. Jurgio parapijos bažnyčioje ir tuoj po pamaldų renkasi į salę, kur įvyks iškilminga Pilėnų tunto sueiga dalyvaujant LSB vyr. skautininkui s. Vl. Vijeikiui.

Kviečiame visas seses ir brolius skautus, jų tėvelius ir visus kuriems mūsų šūkis -- Dievui, Tėvynei, Artimui -- yra taip pat brangus kaip ir mums, dalyvauti šioje auksinio jubiliejaus šventėje.

V.S.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

HELP WANTED MALE

GENERAL FACTORY WORKERS PART TIME
Days anytime between 8 a.m. and 4:30 p.m. Steady work, good wages, benefits. Apply:
RHODES ASSOC.
184 Woonasquatucket Ave.
North Providence, R. I.
Phone: 401 — 353-3200
(116-122)

FLOOR INSPECTORS
1st SHIFT

and
GAGE FITTERS
2nd SHIFT

Experienced only. Must be familiar with the use of precision measuring instruments. Second shift openings.

Missel Corporation
of America
27600 Lakeland Blvd.
Euclid, Ohio 44132
(120-123)

WANTED AT ONCE
EXPERIENCED
DIE CASTER
OPERATORS
METAL MEN
DIE REPAIRMEN
MAINTENANCE MEN

Are you looking for:
Excellent rates of pay?
Extremely steady employment?
Paid vacations, holidays, insurances, and pensions?
Overtime galore?
Additional incentive earnings?
If so, call area code
313 — 429-9411
Ask for personnel manager.
An Equal Opportunity Employer
(120-129)

CLEVELANDO PARENGIMŲ
KALENDORIUS

LAPKRIČIO 11 D. LVS Ramovė rengia Kariuomenės Šventės Minėjimą

LAPKRIČIO 18 D. Ohio Liet. Gydytojų Draugijos metinis susirinkimas ir pobūvis Yankee Clippers salėje.

LAPKRIČIO 19 D. ASS Clevelando skyriaus metinė šventė įvyks Holliday Inn salėje.

LAPKRIČIO 25 D. -- Lietuvių Diena, Naujos liet. par. salėje. Rengia LB Clevelando I ir II Apylinkės.

GRUODŽIO 3 D. Sekmadienį 12:00 val. nepaprasta SLA 14 Kuopos narių sueiga.

GRUODŽIO 3 D. Šv. Kazimiero Lituanistinės mokyklos pietis.

GRUODŽIO 3 D. Mūsų paroda šv. Jurgio par. salėje. Ruošia Korp. Giedra. 4 val.p.d.

GRUODŽIO 9 D. Neringos tunto iškilminga sueiga šv. Jurgio par. salėje. Pradžią 7 v.v.

GRUODŽIO 17 D. Vysk. M. Valančiaus Lit. Mokyklos Egulė Lietuvių Salėje.

HELP WANTED MALE

WANTED
EXPERIENCED 1ST CLASS
SQUEEZE MOLDERS

Steady work. Good starting rate. Paid group insurance & paid life insurance.

Contact F. W. LEHMAN

OHIO MALLEABLE
DIVISION OF THE DAYTON
MALLEABLE

1343 Field, Columbus, Ohio
614 — AX 1-4635
(118-127)

FEMALE

NURSE ANESTHETIST

135 bed accredited hospital in beautiful southern Wisconsin resort area. Attractive salary, fringe benefits. Contact Personnel Director.
LAKELAND HOSPITAL
ELKHORN, WISCONSIN
(120-126)

LIETUVIŲ FONDO
NARIAI

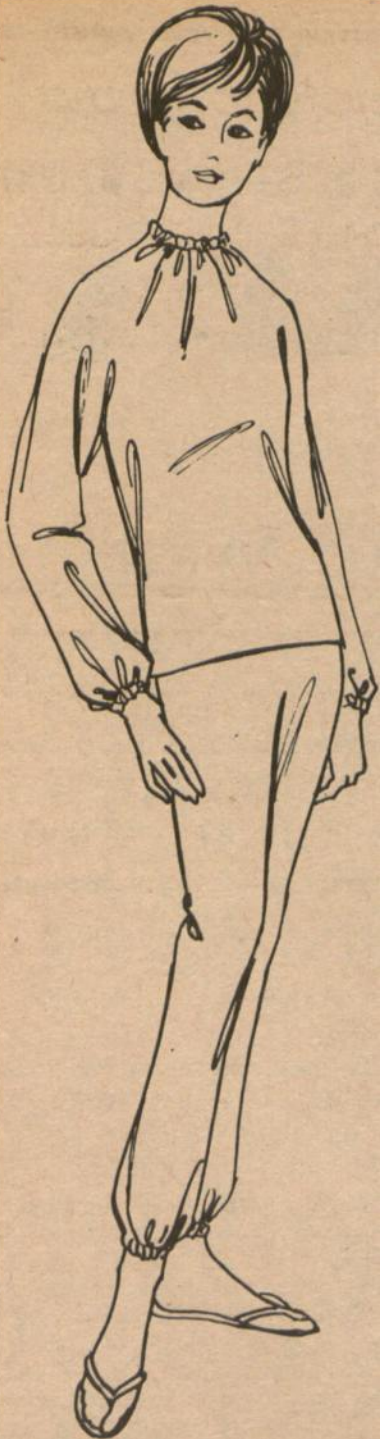
Š. m. spalio mėn. Lietuvių Fondas padidėjo šiais naujais fondo nariais:

Po \$1,000.00 aukėjo: Jonas ir Aldona Sandargai, W. H. Bloze, D. V. M. ir Jonas Krištolaitis; \$500.00 — a. a. Zenono (pavardės prašė neskelbti) atmint. įnašas; \$200.00 — dr. Henrikas ir Elena Armanai; po \$150.00 — a. a. mokyt. Felikso Kudirkos ir a. a. Aldonos Girdauskienės atmint. įnašai; \$111.00 — a. a. Jurgio Eidukevičiaus atm. įnašas. Po \$100.00 — Stasys Liepas, inž. dr. Jonas ir Bronė Kuodžiai, K. Dėdinas (V. Vokietija), Nežinomo Lietuvos šaulio įnašas, a. a. Vlado ir Emilijos Pūtvių atm. įnašas, Antanas P. Šaparnis, Marija Damijonaitytė, Telšių Gimnazijos Mokytojų ir Mokinių Kankinių Vardo įnašas, Vytautas ir Jada Girniai, Alfonsas ir Ksavera Pimpiai, a. a. Juozo Rudoko atm. įnašas, Juozas Turčinskas, a. a. Kazio Žižminsko atm. įnašas, a. a. dr. filosof. Justino Tumėno atm. įnašas, a. a. Kazimiero ir Pulcherijos Gabalių atm. įnašas, kun. Viktoras Damušis ir Vincas Zinas (7 mėn. amžiaus), jo krikštynų proga senelis Vladas Židžjūnas anūką Vincą įrašė į LF narius.

Tuo laiku savo įnašus padidino:

Juozas ir Anelė Januškevičiai iki \$400.00, Jonas ir Berta Kelertai iki \$1,000.00, a. a. Algirdo - Kazimiero Kriaučiūno atm. įnašas iki \$200.00, Antanas ir Lidija Vadopalai iki \$313.94, Anglijos Lietuvių Klubas Chicagoje iki \$500.00, dr. Jonas ir Jadvyga Jusoniai iki \$300.00, Teofilė Mickevičienė iki \$120.00, dr. Petras ir Laima Zemaičiai iki \$300.00 ir inž. Paulius ir Stasės Šlapeliai iki \$300.00. Š. m. spalio mėn. 31 d. LF pagrindinio kapitalo buvo \$381,264.17. (Sk.)

the **MAY** co.
ALL 7 STORES
INCLUDING MAY'S SHEFFIELD

PASIPUOŠKITE
NAUJU
SAUNA
KOSTIUMU
6.99

Užsivilkite šį naują sauna kostiumą ir jauskite kaip tirpsta svarai! Tinka darbui ir poilsiui. Išlaiko kūno šilumą, kad išvengtų prakaito. Pagelbsti keistis iš "minkštos" į "solidžią". Vienas dydis tinka įvairioms figūroms. Užsakykit paštu ar skambinkit CH 1-3070; Elyria 322-6304; Lorain — 233-6141. Sporting Goods, Antras aukštas mieste. Yra ir skyriuose.

PIRKITE MAY'S KASDIEN: MIESTE 9:30 IKI 5:45; PIRMAD. IR KETVIRTAD. IKI 9 VAL. VAK. SKYRIUOSE KASDIEN 9:30 IKI 9:30
NAUDOK EAGLE STAMPS KAIP PINIGUS MAY'S KRAUTUVĖSE

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

PETRUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VILTIN ĮSTOJO CHICAGOS KORP! NEO-LITHUANIA

Chicagos Korp! Neo-Lithuania, subūrusi gausų kiekį filisterių ir korporantų, kasmet savo eiles papildo naujais nariais. Tai bus bene judriausias vienetas tautinės srovės organizacijoje.

Aktyviai reikšda mėsę įvairiose srityse, Chicagos neolithuanai, reikia pastebėti, daug dėmesio skiria ir tautinei spaudai, prenumeruodamiesi ir įvairiomis progomis paremdami Dirvą. Nemaža jų yra Vilties Draugijos narių sąrašuose, šimtinių eilėse. Tai įsidėmėtinas ir paskatinantis pavyzdys kitų vietovių neolithuanams.

thuanams.

Šiomis dienomis Vilties Draugijos valdyba iš Chicagos neolithuanų sulaukė itin malonią paramą: savo š. m. spalio 29 d. sueigoje Chicagos Korp! Neo-Lithuania nutarė įstoti nariu į Vilties Draugiją su pradinio \$250 įnašu. Įnašas Vilties valdybos jau gautas ir panaudojamas Dirvai stiprinti. Ačiū, chicagiškiai.

Chicagos Korp! Neo-Lithuania valdybą sudaro: Vytautas Kasniūnas, jr. (pirm.), Liucija Virpšaitė, šarūnas Valiukėnas, Bronius Kasakaitis ir Gintas Saulis.

SUDARYTA LB CENTRO VALDYBA

JAV LB Centro Valdybos pirmininkas Bronius Nainys sudarė ir JAV LB Tarybą patvirtino šios sudėties Centro Valdybą:

Kun. Jonas Borevičius, SJ., -- vicepirmininkas; Valdas Adamkavičius -- vicepirmininkas visuomeniniams ryšiams; Stasys Džiugas -- sekretorius, Kostas Dočkus -- finansų reikalų vedėjas ir židninkas; Anatolijus Kairys -- kultūros reikalų vedėjas ir Kultūros Fondopirmininkas; Jonas Kavaliūnas -- švietimo reikalų vedėjas ir švietimo Tarybos pirmininkas; Petras Petrušaitis -- organizacinių reikalų vedėjas; Antanas Šantaras -- informacijos reikalų vedėjas; Dalia Tallat-Kelpšaitė -- jaunimo reikalų vedėja ir Povilas Žumbakis -- specialių uždavinių vedėjas.

* BATUN (Baltic Appeal to the United Nations) kreipiasi į visus Baltijos tautų istorikus

jungos pilnateisiais nariais, tebėra pavergtos Sov. S-gos.

* DAILININKUI POVILUI PUZINUI staiga mirus, norima dailininko atminimą įamžinti įrašant jį į Lietuvių Fondą. Todėl prašomi A.A. P. Puzino kolegos dailininkai, pažįstamieji, ypač Panėvėžio Vyrų Gimnazijos buvę jojo mokiniai tą mintį įgyvendinti. Auką greitu laiku siųsti: Vyt. Banelis, 80-18 Park Lane South, Woodhaven, N. Y. 11421.

BOSTON

* JUOZO KAPOČIAUS Lietuvių Enciklopedijos leidėjo, pagerbimas rengiamas lapkričio 18 d. 7 val. 30 min. vak. ALT S-gos namuose, 484 E. 4th St., So. Bostone, Mass.

Pagerbimas skiriamas leidėjo p. J. Kapočiaus 60 metų amžiaus sukakčiai paminėti, jo darbams prisiminti.

Žodį apie sukaktuvinį ką tars prof. dr. Jonas Puzinas.

Bus duota trumpa sveikinimų santrauka.

Akademinei daliai pasibaigus, vaišės ir tradicinė kultūrinių subatvakarių kava.

ALTS-gos namų salė nėra didelė, tad labai prašome iki š. m. lapkričio 15 d. sau vietas rezervuoti. Laiškais apie dalyvavimą pranešti šiuo adresu: Mr. A. Vilėniškis, 5 Adams Street, Dorchester, Mass. 02122, arba telefonu: 282-4093.

Įžanga vienam asmeniui 3 doleriai.

Sveikinimus sukaktuvininkui raštu siųsti šiuo adresu: Mr. St. Santvaras, 862 E. Third Street, Boston, Mass. 02127; pranešti apie sveikinimus telefonu AN 8-5347.

* INŽ. VACLOVAS SENUTA, iš Brocktono, Mass., baigė meno mokyklą New Yorke "Washington School of Art" su garbės pažymėjimu "honors in perspective of Fine art and commercial art".

Vaclovas Senuta anksčiau reiškėsi skulptūroje ir pritaikomojo meno darbe.

LIETUVIŠKOSIOS MUZIKOS KONCERTAS

Sekmadienį, lapkričio 12 dieną, Jordan Hall salėje, Boston, Mass. įvyksta Lietuviškosios Muzikos serijos pirmasis koncertas. Jame smuikininkas Izidorius Vasyliūnas pateikia tryliką mažesnių veikalėlių, būtent: Čiurlionies "Preludą", Banaičio "Vandens leliją", Gruodžio "Jūros dainą", "Ala Chopin", "Valsą" ir "Rytiečių šokį", Jakubėno "Melodiją", Gaidelio "Verpėją" ir "Lietuvišką šokį Nr. 1", Račiūno "Rymojo mergelė", "Neslėisk, saulele" ir "Iš tėviškės" ir Budriūno "Raudą". Smuikininkui akompanuos Vytenis M. Vasyliūnas. Bilietų kainos \$2.00, \$1.50 ir \$1.00; jie gaunami salės kasoje. Koncerto pradžia 3 valandą punktuallai, ir truks ne daugiau pusantros valandos. Visi nuširdžiai kviečiami nepraleisti progos pasigėrėti dar niekad negirdė-

ta lietuviškosios kūrybos programa. Ypatingai prašoma atsivesti ir jaunesnius, pradedant keturių metų amžiaus, kad ir jie galėtų išgirsti lietuviškus kūrinius.

LOS ANGELES

NEPAPRASTAS LITERATŪROS VAKARAS

Jeigu galima skirstyti literatūros vakarus į eilinius ir nepaprastus, šis literatūros vakaras, rengiamas Lietuvių Fronto Bičiulių skyriaus gruodžio 16 d. yra neeilinis, nepaprastas. Vakare dalyvauja du poetai, abu Lietuvos valstybinės premijos laimėtojai: Jonas Aistis ir Bernardas Brazdžionis. Poetas Jonas Aistis iš vakarą atskrenda iš Washingtono.

Tai yra nepaprastas naujoviškumas ir kitų sektina tradicija kvies-tis kūrybos asmenybes nekreipiant dėmesio į atstumus. Kartu tai yra ir sektinos pagarbos mūsų literatūros atstovams pavyzdys.

Programoje dalyvaus dar rašytojai Juozas Tinninis, Alė Rūta ir Jurgis Gliuda; ir poetai Elena Tumienė ir Pranas Visvydas. Dailaus skaitymo meno meistrė Dalia Mackialienė skaitys J. Aisčio prozą.

Pernai "svečiu iš toli" buvo rašytojas Aloyzas Baronas. Tokių vakarų organizavimu -- skirtas tik literatūrai -- Los Angeles atrodanaują stilių ir įveda naują madą, verždamasis iš tradicinės parengimų mados, kur literatūra dažnai neranda nė vietos.

Gruodžio 16 d. literatūros vakaras galbūt niekad daugiau nepasikartos lietuvių scenose, kur susitinka du Lietuvos valstybinės premijos laimėtojai. (kd)

TIMELESS LITHUANIA PRISTATYMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles skyrius ruošia buvusio Jungtinių Amerikos Valstybių Pasiuntinio Lietuvoje Hon. OWEN J. C. NOREM knygos

TIMELESS LITHUANIA antrosios laidos pristatymą 1967 m. lapkričio mėn. 25 d., 7:30 v. v. Lietuvių Tautinių Namų salėje, 3356 Glendale Blvd., Los Angeles. Šiame pobūvyje maloniai sutiko dalyvauti pats knygos autorius dr. OWEN J. C. NOREM ir duoti knygą įsigijusiems savo parašą. Be to, pasižadėjo dalyvauti ir kalbą pasakyti Lietuvos konsulas Los Angeles mieste dr. J. J. Bielskis ir ponias.

Kviečiami Los Angeles ir jos apylinkių lietuviai gausiai dalyvauti.

Po iškilnių -- kavutė ir užkandžiai. (br.)

AUKOS LIETUVIŲ FONDUI

A. A. Aloyzo Aleknavičiaus pageidavimu, vietoje gėlių laidotuvių metu suaukoti pinigai, įnešti L. Fondui. Šį kilnų pageidavimą įvykdė Vanda Aleknienė atsiųsdama L. Fondui 65 dol.

Aukotojų pavardės: P. E. Anužiai -- 5 dol., J. S. Kelečiai -- 10 dol., V. Liubertas -- 25 dol., Z. Petkus -- 10 dol., A. Pupius -- 10 dol. ir V. Užbalis -- 5 dol.

L. F. adresas: 6643 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. (Sk.)

KENOSHA

KONCERTAS IR MENO PARODA

Lapkričio 12 d. operos solistai Dana Stan-kaitytė ir Jonas Vaznelis koncertuos Kenoshos danų salėje, 2206 - 63 gatvė. Jiems akompanuos pianistas Alv. Vassaitis.

Tą pačią dieną ir toje pačioje vietoje įvyks dailininko Antano Petrikonio meno paroda.

Paroda atidaroma 12 val., o koncertas įvyks 3 val. p.p. Rengia Kenoshos - Racine LB apylinkė.

MINĖJIMAI

Lapkričio 19 d. šv. Kazimiero parapijos svetainėje įvyks šeimininė vakarienė, kurios metu bus paminėta Lietuvos kariuomenės šventė ir D.L.K. Kęstučio šaulių kuopos 12 metų veiklos sukaktis. Kalbės dailininkas Antanas Rūkštelė. Minėjimus rengia DLK Kęstučio šaulių kuopa.

CHICAGO

* A. A. EUGENIJOS BERTULIENĖS palaikų pargabenimas į Ameriką susikomplicavo. Tą reikalą tegali tvarkyti ne lėktuvų kompanija, kurioje vėlionė dirbo, bet Argentinos ir Amerikos konsulatai.

Velionės palaikai tebėra Argentinoje, bet formalumai jau atlikti ir prašyta palaikus prisiųsti į Chicago. Šiuo metu turimi daviniai byloja, kad laidotuvės tegalės įvykti tiktai lapkričio 11 d.

WASHINGTON

* SOLISTĖ VALENTINA KOJELIENĖ koncertuos Washingtone sekmdienį, lapkričio 12 d. 2:30 val. p.p. Corcoran Gallery of Arts auditorijoje. Plačios apimties koncerto programoje lietuvių muziką atstovauja kompozitoriaus K.V. Banaičio kūriniai. Dainininkei akompanuos pianistas Frederick Schauwecker.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

HELP WANTED FEMALE

Steady light factory work under good conditions, North East Side location consisting of inspection, packaging and layout in sign shop. Equal opportunity employer. Write Box 6423, Detroit, Mich. 48234 for interview. (118-120)

Apprentice pantograph operators, we will pay well while training. Good future with steady work in clean surroundings. East side location. Applicants must have a good memory, be accurate in spelling and arithmetic, have agile fingers and be good at detail. An equal opportunity employer. Write Box 6423, Detroit, Mich. 48234 for interview. (118-120)

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP
262 Bed GERIATRIC HOSPITAL
MALE OR FEMALE
REGISTERED
PHYSICAL
THERAPIST

Work under direction of staff physician. Salary \$7250-\$8250.

Also
REGISTERED NURSES
2-11 & 11-7 shift
Good starting salary.

DIRECTOR OF INSERVICE
EDUCATION

R. N. DEGREE REQUIRED
Salary commensurate with experience & ability.

Fringe benefits include hospitalization, sick leave, annual leave, life insurance, longevity, retirement plan and paid holidays.

Martha T. Berry
Medical Care Facility
43533 Elizabeth Rd.
Mount Clemens, Michigan
(120-123)

KULTŪROS KONGRESAS

DARIAUS LAPINSKO OPERA

MARAS

KANTATA

Karalius Mindaugas

Libretas KAZIO BRADONO

1967 m. lapkričio 25 d., 8:00 v. vak.
ir 26 d., 3:30 val. popiet

MARIA HIGH SCHOOL
6700 S. California Ave., Chicago, Ill.

Bilietai gaunami MARGINIUOSE, 2511 W. 69 St.,
Telef. — PROspect 8-4585

Bilietų kainos: 7:50, 6.00, 5.00, 4.00 ir 3.00 dol.

Paštu bilietai užsakomi šiuo pavadinimu ir adresu:

LITHUANIAN CULTURAL CONGRESS
2511 West 69th Street
Chicago, Illinois 60629

Užsakant bilietus paštu, kartu prašome siųsti čekį ir sau adresuotą voką su pašto ženklų, panaudojant šią atkarpą:

Prašau prisiųsti bil. po dol.

I arba II Spektakliui šiuo adresu:

Vardas ir pavardė

Adresas

..... Zip

Telefonas

Mylimam tėveliui

A. A.

JONUI PREMENECKUI

Lietuvoje mirus, mielam prieteliui inž. JUOZUI PREMENECKUI ir šeimai reiškiamo gilią užuojautą

Malvina ir Jonas Švarcai

A + A

IZABELEI NAVICKIENEI

mirus, nuliūdime likusiam vyrui FELIKSUI NAVICKUI, dukrai, sūnui ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Vladas Blinstrubas
Stasys Lukoševičius
Stasys Astrauskas

Mylimai sesutei

MORTAI BABUŠIENEI

mirus, didžio skausmo valandoje TERESĘ GAŠKIENĘ, ONUTĘ VASKIENĘ, visus gimines ir artimuosius giliai užjaučiu

Viktorija Morkūnienė